

ERANSKINA. IRAKURMENA ULERTZEA IKASTETXEEN 2026-2028 BIURTEKORAKO PLANGINTZAN

Hezkuntza Emaitzak Hobetzeko 2025-2028 Estrategia Integralaren esparruan, **irakurmena ulertzea indartzeko ildo espezifiko bat** bultzatzea proposatzen da. Haren helburua da ikaskuntzak hobetzeko, errendimendu-arrakalak murrizteko eta ekitatean eta bikaintasunean aurrera egiteko funtsezkoa den gaitasun instrumentala eta zeharkakoa sendotzea.

Neurri honen oinarri arauemaile eta estrategikoa maiatzaren 30eko **77/2023 Dekretuaren** 6.5 artikulutik dator; dekretu horrek Oinarrizko Hezkuntzaren curriculum auzarri eta Euskal Autonomia Erkidegoan ezartzen du, eta xedatzen du irakurtzeko ohitura sustatzeko mota askotako testuak irakurtzea dakarten jardueretarako denbora bat eskainiko dela irakasgai guztien irakaskuntza-praktikan. Halaber, **Hezkuntza Emaitzak Hobetzeko 2025-2028 Estrategia Integralean** zehazten da (15. or.). Gainera, 2025-2026 ikasturtea antolatzeko **ebazpenean**, ildo hori lehentasuntzat ezartzen da 2026-2028 aldiko hedapenaren oinarriak finkatzeko, ikastetxe guztiek irakurmena ulertzeko gaitasunaren hobekuntza beren ohiko antolamenduan modu planifikatu eta sistematikoan txerta dezaten.

Eguneroko irakurketa indarrean dagoen arau- eta estrategia-esparruaren parte bada ere, eskura dauden ebidentziek gomendatzen dute ikastetxeen ohiko jardunean haren benetako zehaztapena indartzea. Beharrezkoa da denborak, irakasleen arteko akordioak, estrategia komunak eta jarraipen-ebidentzia errazak bermatzea, aplikazio planifikatu, sistematiko eta partekatua sendotzeko.

Irakurmena ulertzea gaitasun instrumental eta zeharkakotzat hartzen da: ez dagokie soilik hizkuntza-arloei, ezinbestekoa baita matematikan, zientzietan, historian, teknologian, hizkuntzetan eta gainerako arlo, irakasgai edo esparruetan ikasteko. Horregatik, haren hobekuntza ikastetxe bakoitzaren eta Saileko zerbitzu guztien erantzukizun partekatutzat hartu behar da, plangintza, laguntza, jarraipena eta ebaluazioa helburu komun berera bideratzeko.

Ildo hori aurreko ikasturtean hasitako ikastetxeen ohiko hobekuntza-zikloan txertatu edo indartu beharko da: ebidentzien azterketa, helburu eta ekintzen lehenestea, jarduketan plangintza, prestakuntza, ikasturteko jarraipena eta Urteko Memoriako balorazioa. Haren garapena modu koherentean jaso beharko da Ikastetxearen Urteko Planean, programazio didaktikoetan eta inplikaturako talde eta mailetako **asteko plangintzan**, arreta berezia jarritz Lehen Hezkuntzako 3., 4., 5. eta 6. mailetan eta Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzan.

Jarduketa izaera sistemiko hori indartzen duten hiru oinarrizko printzipioren inguruan egituratuko da:

- **Erantzukidetasun curricularra:** irakurmena ulertzeko gaitasunaren hobekuntza arlo, irakasgai edo esparru guztiek hartu behar dute beren gain, eta zikloko, batzorde pedagogikoko, irakasle-taldeetako, mintegietako edo sail didaktikoetako akordioetan zehaztu behar da.
- **Irakaskuntza esplizitua, sistematikoa eta planifikatua:** ulermen-estrategiak modu jarraituan landu behar dira inplikaturako maila guztietan, eta berariaz jaso behar dira programazio didaktikoetan eta talde edo maila bakoitzaren **asteko plangintzan**.

- **Prebentzioa, detekzio goiztiarra eta erantzun pedagogiko egokituak:** neurriek ikasle guztientzako jarduketa unibertsalak eta zailtasun handienak dituztenentzako esku-hartze didaktiko espezifikoak uztartu behar dituzte.

Ikastetxeetan aplikatzeko irizpide orokorrak

- Inplikaturako arlo, irakasgai edo esparruetan irakurmena ulertzeko gaitasuna egunero, sistematikoki eta modu planifikatuan lantzen dela bermatzea, arreta berezia jarritz Lehen Hezkuntzako 3., 4., 5. eta 6. mailatan eta Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzan.
- Eskura dauden ebidentziak —Ebaluazio Diagnostikoa (ED), Ikasleen Nazioarteko Ebaluaziorako Programa (PISA25), hala dagokionean, identifikazio goiztiarreko tresnak (ITT), barne-ebaluazioa eta ikastetxeko beste iturri batzuk— aztertzea, beharrak identifikatzeko eta jarduketak lehenesteko.
- Nahitaezko neurriak Ikastetxearen Urteko Planean (IUP), programazio didaktikoetan eta Urteko Memorian txertatzea, ikastetxe bakoitzaren egoeraren arabera.
- Irakurtzeko zailtasunak dituzten ikasleentzako erantzun pedagogiko egokituak antolatzea, jarduketa unibertsalak, ohiko antolamenduaren barruko indartze-jarduerak eta, beharrezkoa denean, esku-hartze espezifikoagoak uztartuz.

1. Ikastetxe guztietan nahitaez aplikatu beharreko neurriak

Atal honetan jasotako bi neurriak nahitaezkoak dira ikastetxe guztientzat, eta 2026-2028 biurtekorako jarduketa komunaren muina osatzen dute. Ikastetxe guztiek neurri horiek beren ohiko plangintzan txertatu beharko dituzte, dagozkien ikastetxe-dokumentuetan jaso eta Urteko Memorian haien jarraipena aurreikusi.

Neurri horiek nahitaezkoak izateak ez du eragozten ikastetxe, etapa eta hezkuntza-maila bakoitzaren errealitatera egokitzea. Egokitzapen hori antolamenduan, erantzun pedagogikoan eta kasu bakoitzean egokienak diren jarraipen-tresnetan zehaztu beharko da, baina ezin izango dio eragin neurriak ikastetxearen plangintzan eta ohiko jardunean benetan txertatzeari.

Hezkuntza Ikuskaritzak eta HeziLab-BiziLabek modu koordinatuan jardungo dute neurri horiek benetan ezartzea errazteko, bakoitzak dagokion eskumen-eremuan. Hezkuntza Ikuskaritzak ikastetxearen plangintzan txertatu direla jarraituko du eta benetan garatzen direla egiaztatuko du. HeziLab-BiziLabek laguntza pedagogikoa, prestakuntza, orientabideak eta materialak eskainiko ditu ikastetxeei neurriak praktikan jartzen laguntzeko.

1.1. Irakurmena ulertzea bermatzea arlo eta irakasgaietan, *astean gutxienez hiru saio dituztenean*

Ikastetxe guztiek bermatu beharko dute, aplikazio komuneko nahitaezko neurri gisa, irakurketa eta irakurmena ulertzea egunero, sistematikoki, modu planifikatuan eta egiaztagarrian lantzen direla arlo, irakasgai edo esparruen ohiko irakaskuntzan. *Irakurketa sistematikoa eta planifikatua, gutxienez, astean hiru saio edo gehiago dituzten arlo eta irakasgaietan txertatu beharko da.*

Ikastetxeak zer bermatu behar duen. Irakurketa eta irakurmena ulertzea gelako ohiko jardunean, *inplikaturako irakasleen asteko plangintzan* eta programazio didaktikoetan txertatu beharko dira. Horretarako, ikastetxeak adostu beharko du zenbat denbora eskainiko zaion irakurketari, zer testu

landuko diren, zer estrategia irakatsiko diren, jarduerak noiz egingo diren, zer ebidentzia jasoko diren eta jarraipena nola egingo den.

Nola antolatu. Plangintzak bermatu beharko du **astean gutxienez hiru saio dituzten arlo eta irakasgaietan saio horietako batean irakasgaiaren berezko jakintzei lotutako 30 eta 55 minutu arteko irakurketa txertatzea**. Helburua da **irakurriaren ulermena** ikasteko ohiko jardun gisa sendotzea **inplikaturako arlo eta irakasgaietan**.

Maila bakoitzeko oinarritzko jakintzei lotutako askotariko testuak landuko dira —akademikoak, zientifikoak, teknikoak, matematikoak, historikoak, literarioak, argudiozkoak, funtzionalak, jarraibidezkoak edo gaurkotasunekoak—, ulermenari, interpretazioari, informazioaren erabilerari eta ahozko edo idatzizko ekoizpenari buruzko jarduera laburrekin batera.

Ulermen-estrategiak esplizituki irakatsiko dira irakurketaren aurretik, bitartean eta ondoren: aurretiazko ezagutzak aktibatzea, hiztegia aurreratzea, testuaren helburua identifikatzea, informazio garrantzitsua aurkitzea, inferentziak egitea, ideia nagusiak eta bigarren mailakoak bereiztea, datuak interpretatzea, erantzunak justifikatzea eta ondorioak ateratzea.

Lehen Hezkuntzako 3., 4., 5. eta 6. mailetan, neurria etaparen berezko antolamendura egokituko da, tutoreen irakaskuntza integratua eta irakasle-taldean eta ziklo-taldean koordinazioa baliatuz. Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzan —curriculum-aniztasuneko programa duten taldeak barne—, haren zehaztapenak mintegien edo sail didaktikoen akordioak eskatuko ditu, irakurmena ulertzea modu koherentean txerta dadin programazioetan eta gelako jardunean.

Zuzendaritza-taldeei dagokie neurri hau aplikatzeko antolaketa-baldintzak bermatzea: **asteko plangintzan** eta programazioetan txertatzea, barne-koordinazioa, jarraipena eta ikasgela guztietan benetan garatzen dela egiaztatzea.

Ebaluazioa hezigarria izango da eta arlo edo irakasgai bakoitzaren ohiko ebaluazioan integratuko da. Ikasleen bilakaerari buruzko ebidentzia errazak jasoko dira —erantzun laburrak, idatzizko ekoizpenak, irakasleen behaketa, errubrika komunak edo jarraipen-zereginak—, irakaskuntza egokitzeko eta, beharrezkoa denean, erantzun pedagogikoak aktibatzeko.

1.2. Irakurtzeko zailtasunak detektatzea eta erantzun pedagogiko espezifikoak aktibatzea

Ikastetxe guztiek dagozkien identifikazio goiztiarreko tresnak aplikatu eta irakurtzeko zailtasunak dituzten ikasleentzako erantzun pedagogiko espezifikoak aktibatu beharko dituzte, lortutako emaitzen eta esku-hartzeari erantzuteko ereduaren arabera. Atal honek detekzio eta esku-hartze goiztiarrerako esparru komuna jasotzen du, eskura dauden tresnak ikastetxe-, talde- eta ikasle-mailako erabaki pedagogiko mailakatu bihurtzeko.

Esparru honetan, **Lehen Hezkuntzako 2. mailako identifikazio goiztiarreko tresna (ITT)** ikastetxe **guztiek** ohikotasunez erabiltzeko tresna gisa sendotu behar da, irakurtzeko zailtasunak goiz identifikatzeko, erabaki pedagogiko egokituak hartzeko eta zailtasunak finkatu aurretik erantzunak aktibatzeko. Tresna horren erabilerak irakasle-taldee lagundu beharko die jariakortasunari, zehaztasunari, hiztegiari, ulermenari eta irakurketaren garapenarekin lotutako adierazleei buruzko ebidentzia komunak izaten, eta antzemandako beharrekiko proportzionatuak diren jarduketak antolatzen.

Era berean, **2026-2027** ikasturtean, ikastetxe guztiek **Lehen Hezkuntzako 5. mailako ITT** ere aplikatu beharko dute, etaparen azken tartean irakurmena ulertzeko gaitasunaren detekzioa eta

jarraipena indartzeko. Tresna horri esker, Lehen Hezkuntzako lehen mailetan hasitako prebentzio-ikuspegia osatu eta emaitzak irakurmena ulertzea hobetzera bideratutako ikastetxe-, ziklo- eta ikasgela-mailako erabakiekin lotu ahal izango dira.

DBHko 1. mailako ITTri —Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako 1. mailarako identifikazio goiztiarreko tresna— dagokionez, 2026-2027 ikasturtean maila horretarako tresna espezifikoak prestatuko da, eta **2027-2028** ikasturtean ezartzeko prestaketa egingo da.

Eskura dauden tresnak aplikatu eta emaitzak aztertu ondoren, ikastetxeek identifikatutako beharretara egokitutako esku-hartzeak diseinatu beharko dituzte, esku-hartzeari erantzuteko ereduarekin (RTI) bat etorriz. Antolaketa horri esker, detekzioa erantzun pedagogiko mailakatu batekin lotu ahal izango da, eta informazioa praktika pedagogikoan ondorioz gabeko diagnostiko soil batera mugatzea saihestuko da.

Emaitzetatik abiatuta, ikastetxeek honako hauek bilduko dituen esku-hartze protokoloa garatuko dute:

- irakurketa-errendimendu txikia duten ikasleen identifikazio goiztiarra;
- taldekatze malguak edo antzemandako beharretara egokitutako lan-dinamikak;
- saio labur eta sarriak;
- jaiakortasuna, hiztegia, ulermena eta inferentziak berariaz lantzea;
- 8-10 astetik behingo jarraipena;
- hizkuntzako irakasleen, gainerako arlo eta irakasgaietako irakasleen, orientazioaren eta tutoretzaren arteko koordinazioa.

Esku-hartzeak ikasgelako jarduketa unibertsalak eta erantzun pedagogiko espezifikoak uztartu beharko ditu, prebentzioan, detekzioan, esku-hartze progresiboan eta aldizkako berrikuspenean oinarritutako esku-hartzeari erantzuteko logikari (RTI) jarraituz.

Vitoria-Gasteizen, sinadura elektronikoaren datan

Hezkuntza Politiketako sailburuordea

LUCIA TORREALDAY
TORREALDAY BERRUECO -
BERRUECO - 30594303W
30594303W 2026.10.08 11:57:55
+02'00'
Lucia Torrealday